

„Doświadczenie zmienia perspektywę”

Oświadczenie

organizacji przedsiębiorców i pracodawców

z okazji 25-lecia transformacji

Po 25 latach przemian można odnieść wrażenie, że większość wielkich planów z przełomu ustrojowego została zrealizowana. Jesteśmy w NATO i w Unii Europejskiej, Polacy zajmują kluczowe stanowiska w instytucjach unijnych i międzynarodowych, ale co najważniejsze - dochody Polaków w tym okresie się podwoiły. Polska w ostatnich 22 latach zaznała nieprzerwanego wzrostu gospodarczego, co nie było dane żadnemu z krajów naszego regionu, jak również „starym” państwom Unii. Dla wielu polityków, może to być swego rodzaju spełnieniem marzeń i – parafrazując Fukuyamę - „końcem historii transformacji”.

Pomimo niewątpliwych sukcesów przed Polską stoją wciąż wielkie wyzwania. Widać je jak w soczewce w: podziale na miejską Polskę A i pozostałą Polskę B, emigracji młodych Polaków, mitrędze biurokratycznej polskich przedsiębiorców, ślimaczym tempie rozpraw w sprawach gospodarczych. To, co było dotychczas naszą przewagą, mianowicie niskie płace, wraz z upływem czasu staje się naszą bolączką. Nie da się bowiem zbudować nowoczesnej gospodarki i bogatego społeczeństwa, konkurując głównie niskimi zarobkami. Pęd gospodarczy, nadany na początku lat 90-ych, powoli wygasa. W najbliższych latach nie grożą nam zapaść czy stagnacja, niemniej realnym scenariuszem staje się błogostan inercyjnego wzrostu w ramach obecnego modelu gospodarki. A to nie rozwiąże wymienionych wcześniej wyzwań dla naszego kraju, co więcej - pogłębi podziały na bogatszą i biedniejszą część kraju.

Proponujemy otwarte, oparte na zaufaniu, podejście do gospodarki. Kluczem powinno być zwiększenie jej konkurencyjności, co nie będzie możliwe bez zmniejszenia skali regulacji. Dlatego tak ważne jest tworzenie prawa w ramach dialogu społecznego, którego celem będzie deregulacja. Jednym z zasadniczych elementów takiego podejścia powinno być tworzenie przyjaznych gospodarce warunków podatkowych. Polska potrzebuje systemu podatkowego, który będzie wspierał, a nie ograniczał prowadzenie działalności gospodarczej. Konieczne jest wprowadzenie zaproponowanej przez Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego zasady równości podatnika wobec aparatu państwa – *in dubio pro tributario*. Chodzi o prostsze przepisy, aby zasadniczo ograniczyć ryzyko niepewności interpretacji podatkowej. W ramach reformy podatkowej ważnym elementem powinno być zwiększenie kwoty wolnej od podatku. Jednocześnie, aby wspierać inwestycje, które są kluczem do wzrostu konkurencyjności gospodarki, program zmian podatkowych powinien obejmować ulgi inwestycyjne. Inną fundamentalną zmianą w tym zakresie powinno być też ujednoczenie stawek VAT, dzięki czemu możliwe stanie się ograniczenie szarej strefy i zwiększenie przejrzystości obrotu gospodarczego. Ujednoczenie stawek da też możliwość obniżenia podstawowej stawki VAT, co pozytywnie wpłynie na poziom konsumpcji w kraju.

W globalnej gospodarce kluczowym czynnikiem powodzenia jest konkurencyjność. Tania siła robocza i szybka poprawa wydajności uzyskiwana dzięki importowi technologii, nie mogą być naszym sposobem budowania przewagi w przyszłości. Stąd potrzeba przejścia od modelu wykonawcy do modelu kreatora. Nie będzie to jednak możliwe bez wzrostu krajowych oszczędności, bez deregulacji, bez współpracy nauki z biznesem, bez wspierania wewnętrznej konkurencji i ograniczenia roli państwa w gospodarce. Istotną podstawą tych zmian powinna być reforma edukacji. Polski system edukacji wymaga głębokich przemian, które będą uwzględniać zmieniającą się rzeczywistość gospodarczą. Ważnym elementem

nowoczesnego systemu edukacji jest nie tylko dostosowanie go do zmieniających się potrzeb rynku pracy, ale także stworzenie możliwości rozwojowych dla mieszkańców terenów wiejskich. Edukacja skierowana w kierunku tych właśnie obszarów może dać w przyszłości impuls rozwojowy poprzez wykorzystanie drzemiącego tam potencjału. Nowoczesna edukacja musi uwzględniać specyfikę rynku pracy. W Polsce będziemy potrzebować wykwalifikowanych pracowników, których wiedza i umiejętności będą mogły być dostosowywane w okresie życia do zmieniających się potrzeb. Ważne jest, aby w systemie edukacji uwzględnione zostały takie obszary, jak nauka społeczeństwa obywatelskiego, budowa miękkich kwalifikacji, jak nauka pracy zespołowej, budowanie zaufania w grupie, czy kreowanie liderów.

Polskie firmy coraz częściej podejmują decyzje o ekspansji, także inwestycyjnej, w związku z czym coraz częściej potrzebują ochrony, którą powinny im dostarczyć instytucje publiczne. Rosnące znaczenie będzie też miała systematyczna promocja Polski i polskich produktów za granicą. Pomimo istotnej poprawy wciąż są to działania wycinkowe, podczas gdy potrzebne jest wsparcie systemowe.

Gospodarka nie może być zakładnikiem polityki, a populistyczne hasła nie mogą przeważać nad ekonomicznymi szacunkami. Zależy nam na tym, aby strumień środków wsparcia pochodzący z budżetu i środków unijnych był skierowany do branż i zakładów rentownych, innowacyjnych, a nie tych, które reprezentują przestarzałe technologie. Inaczej szansa, jaką niesie nam obecna perspektywa unijna zostanie zmarnowana.

Opis wyzwań czekających polską gospodarkę świadczy o tym, że transformacja nie jest zakończona, a Polska ma wciąż przed sobą wiele zadań, choć nie aż tak krytycznych, jak w 1989 roku. Z tymi wyzwaniami trzeba się jednak zmierzyć,

nakreślić cel, do którego dążymy i podjąć działania, które pozwolą go zrealizować. To jest nasze cywilizacyjne wyzwanie na najbliższe lata. To wszystko jest do zrealizowania dzięki dobrej woli i chęci dalszego zmieniania Polski na lepszą, a także - współpracy instytucji publicznych z organizacjami pozarządowymi.

Maciej Grelowski

Przewodniczący Rady Głównej BCC

Alfred Domagalski

Prezes Krajowej Rady Spółdzielczej

Jerzy Bartnik

Prezes Związku Rzemiosła Polskiego

Andrzej Arendarski

Prezes Krajowej Izby Gospodarczej

Jacek Szwajcowski

Wiceprezes Polskiej Rady Biznesu